

Analys av utbildningar
och studeranden med fokus på:

Flyttmönster hos examinerade före och efter Ky-utbildning

Yh

Myndigheten för
yrkeshögskolan

Analys av utbildningar och studeranden

Myndigheten för yrkeshögskolan följer upp och utvärderar i syfte att öka kunskapen om utbildningsformer inom myndighetens ansvarsområde. Som ett led i detta arbete publicerar myndigheten rapporter med fokus på aktuella frågeställningar och teman.

I föreliggande rapport redovisas en fördjupad studie av examinerades flyttmönster före och efter studier inom kvalificerad yrkesutbildning, Ky-utbildning. Studien belyser i vilken utsträckning rekryteringen till utbildningar sker inom eller utanför den lokala arbetsmarknadsregionen och om examinerade också väljer att bo kvar i den lokala arbetsmarknadsregionen, som studiekommunen tillhör, efter avslutade studier.

Rapporten har utarbetats av Christer Carmegren, Britt-Inger Stoltz och Linda Wiklund vid avdelningen för omvärldsanalys och uppföljning.

Västerås i augusti 2011

Björn Schéele
Avdelningschef

Innehåll

1	Flyttmönster hos examinerade före och efter Ky-utbildning.....	3
1.1	Sammanfattning	3
1.2	Inledning.....	4
1.3	Syfte och frågeställningar.....	4
1.4	Definitioner.....	4
1.5	Data och metod	5
1.6	Resultat	7
1.6.1	Flyttmönster hos examinerade 2007-2009.....	7
1.6.2	Flyttmönster hos examinerade 2009	9
1.6.3	Nettoflyttningar examinerade 2009.....	15

1 Flyttmönster hos examinerade före och efter Ky-utbildning

1.1 Sammanfattning

Denna registerstudie avser att belysa hur flyttmönstren ser ut bland de examinerade från kvalificerad yrkesutbildning (Ky) under åren 2007, 2008 och 2009. Fokus i analysen är examinerade 2009. De övergripande frågeställningarna är

- i vilken utsträckning rekryteringen till utbildningar sker inom eller utanför den lokala arbetsmarknadsregionen (LA) som studiekommunen tillhör¹,
- i vilken utsträckning de examinerade också bor i den lokala arbetsmarknadsregionen (LA), som studiekommunen tillhör, efter avslutade studier.

Frågeställningarna har också studerats utifrån kön, ålder, utbildningens längd och utbildningsområde.

Flyttmönstret har studerats med utgångspunkt från den kommun som utbildningen var lokaliserad men också utifrån den indelning av regioner som Statistiska centralbyrån använder sig av för att belysa funktionella lokala arbetsmarknader. Detta är relevant med tanke på att de utbildningar som bedrivs också ska tillgodose det regionala/lokala arbetslivets behov av kvalificerad yrkeskompetens.

Cirka 25 procent av de examinerade 2009 bodde i studiekommunen såväl året före utbildningens start som året efter utbildningens slut. Om flyttmönstren studeras utifrån studieregion i stället för studiekommun förändras bilden märkbart. Andelen som bodde i studieregionen året före utbildningens start och även året efter utbildningens slut mer än fördubblas till, till dryga 58 procent. Nästan en tredjedel bodde varken före eller efter studierna i studieregionen. Endast ca 6 procent av de examinerade bodde inte i studieregionen året före studierna men bodde där året efter utbildningens slut.

Detta visar att rekryteringen till utbildningarna främst sker inom den lokala arbetsmarknadsregion som studiekommunen tillhör och att majoriteten av de examinerade också stannar kvar i regionen efter avslutad utbildning och därmed står till den regionala/lokala arbetsmarknadens förfogande.

Såväl korta som längre utbildningar rekryterar till stor del studerande från den region som studiekommunen tillhör. Noterbart är dock att en högre andel av de som gick en kort utbildning jämfört med de som gick en längre utbildning bodde *inte* i studieregionen varken före eller efter utbildningen. Om hänsyn också tas till kön visar det sig att kvinnorna som gått en kortare utbildning i betydligt högre utsträckning än männen bodde i studieregionen både före och efter studierna. När det gäller gruppen som varken bodde i studieregionen före eller efter studierna gäller det motsatta förhållandet, där är andelen högre bland männen.

Åldersgruppen 25-29 år utgjorde den största andelen av de som inte bodde i studieregionen året före utbildningens slut men som gjorde det året efter utbildningens slut. I denna åldersgrupp var andelen män större än andelen kvinnor.

Utbildningsområdena Data/IT, Kultur, media och design samt Säkerhetstjänster har den största andelen nettoinflyttningar till studieregionen. Data/IT är också det område som

¹ Se avsnitt 1.4 Definitioner

hade störst andel examinerade som inte bodde studieregionen året före utbildningens start men som gjorde det året efter utbildningens slut.

De LA-regioner som har den största nettoutflytningen av Ky-utbildade är Stockholm-Solna och Göteborg medan Jönköping och Skövde har den största nettoutflytningen.

1.2 Inledning

Ky-utbildningar och Yh-utbildningar är avsedda att tillgodose arbetslivets behov av kvalificerad yrkeskompetens, såväl utifrån ett nationellt som utifrån ett regionalt perspektiv. Vid bedömningar av ansökningar utgör därför den regionala lokaliseringen av en utbildning en av aspekterna som bedöms vid beviljande av utbildningar. Det finns därför skäl att belysa om de som genomgår en sådan utbildning också står till arbetsmarknadens förfogande inom den region där utbildningen bedrivs. Vi har därför valt att inte begränsa att belysa flyttmönster enbart till den kommun eller region där utbildningen är belägen utan också belysa om examinerade stannar kvar inom den lokala arbetsmarknadsregionen som studiekommunen tillhör.

1.3 Syfte och frågeställningar

Denna registerstudie avser att belysa hur flyttmönstren ser ut bland de examinerade från kvalificerad yrkesutbildning (Ky) under åren 2007, 2008, 2009. De övergripande frågeställningarna är

- i vilken utsträckning rekryteringen till utbildningar sker inom eller utanför den lokala arbetsmarknadsregionen², och
- i vilken utsträckning de examinerade också bor i den lokala arbetsmarknadsregionen, som studiekommunen tillhör, efter avslutade studier.

De övergripande frågeställningarna belyses genom att beskriva.

1. Hur stor andel av de examinerade 2007-2009 bodde inte i studieregionen året före utbildningens start men bodde i studieregionen året efter utbildningens slut?
2. Hur stor andel bodde i studieregionen både året före utbildningens start och året efter utbildningens slut?
3. Hur stor andel bodde i studieregionen året före utbildningens start men bodde inte i studieregionen året efter utbildningens slut?
4. Hur stor andel bodde inte i studieregionen året före utbildningens start men bodde i studieregionen året efter utbildningens slut?
5. Hur stor andel bodde inte i studieregionen varken året före utbildningens start eller året efter utbildningens slut?

Punkterna 2-5 avser examinerade 2009. Punkt 2 och 3 analyseras även utifrån kön och ålder samt utbildningsområde och nivå (längden på utbildningen).

1.4 Definitioner

Nedan definieras de begrepp som används i analysen.

Lokal arbetsmarknad (LA) = en arbetsmarknadsregion där kärnkommunens totala antal förvärvsarbetande som pendlar ut från kommunen är mindre än 20 procent och den största pendlingsströmmen till en annan enskild kommun är mindre än 7,5 procent av det totala antalet förvärvsarbetande i kärnkommunen. Syftet med LA är att kunna beskriva funktionssätt för geografiska områden som är relativt oberoende av omvärlden med avseende på utbud och efterfrågan av arbetskraft. LA är således funktionella och kan

² Se avsnitt 1.4 Definitioner

förändras över tiden beroende på förändringar i pendlingsströmmarnas riktning och styrka.³

Examinerad = Studerande vid Ky-utbildning som uppfyller kraven för en examen och där anordnaren har lämnat uppgift om examen till Myndigheten för yrkeshögskolan.

Hemkommun = Den kommun där den examinerade är folkbokförd

Hemregion = Den LA som hemkommunen tillhör

Studiekommun = Den kommun där utbildningen bedrivs

Studieregion = Den LA som studiekommunen tillhör

Utbildningsområde = Hopslagning av utbildningar med liknande inriktningar

Svensk utbildningsnomenklatur (SUN) = standard för klassificering av enskilda utbildningar och används i den officiella statistiken över befolkningens utbildningsnivå och utbildningens inriktning.

1.5 Data och metod

Analysen bygger på en registerstudie. Statistiska centralbyrån (SCB) har genomfört bearbetningar som bygger på administrativa data från Myndigheten för yrkeshögskolan över examinerade och Ky-utbildningar under åren 2007, 2008 och 2009. Dessa data har matchats mot registret över totalbefolkningen (RTB) årgång 2004-2010 för att kunna studera flyttningar till och från kommuner samt till och från den lokala arbetsmarknadsregionen (LA). I den undersökta populationen ingår inte examinerade från distansutbildningar.

I tabellerna nedan visas antal examinerade från Ky 2009 och antal som ingår i den matchade populationen fördelat på utbildningsområden samt examinerade 2007-2009.

Tabell 1.1 Antal examinerade fördelat på utbildningsområde

Utbildningsområde	Examinerade från Ky 2009 *	Uppgift saknas om bostadskommun #	Ingår i studien över flyttmönster
Ekonomi, administration och försäljning	2 742	32	2 710
Teknik och tillverkning	1 408	16	1 392
Hotell, restaurang och turism	810	30	780
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	744	5	739
Kultur, media och design	658	18	640
Samhällsbyggnad och byggt teknik	599	7	592
Data/IT	587	8	579
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	448	2	446
Transporttjänster	413	7	406
Friskvård och kroppsvård	256	7	249
Säkerhetstjänster	123	0	123
Juridik	54	0	54
Journalistik och information	43	1	42
Miljövård och miljöskydd	26	1	25
Övrigt	22	1	21
Pedagogik och undervisning	0	0	0
Totalt	8 933	135	8 798
* Exklusive distansstuderande			
# Uppgift saknas för året före utbildningsstart eller året för året efter utbildningsslut			

³ Se http://www.scb.se/Pages/Standard_161699.aspx

Tabell 1.2 Antal examinerade 2007-2009

	Examinerade från Ky *	Uppgift saknas om bostadskommun #	Ingår i studien över flyttmönster
År 2007	7 248	124	7 124
År 2008	8 160	120	8 040
År 2009	8 933	135	8 798

* Exklusive distansstuderande

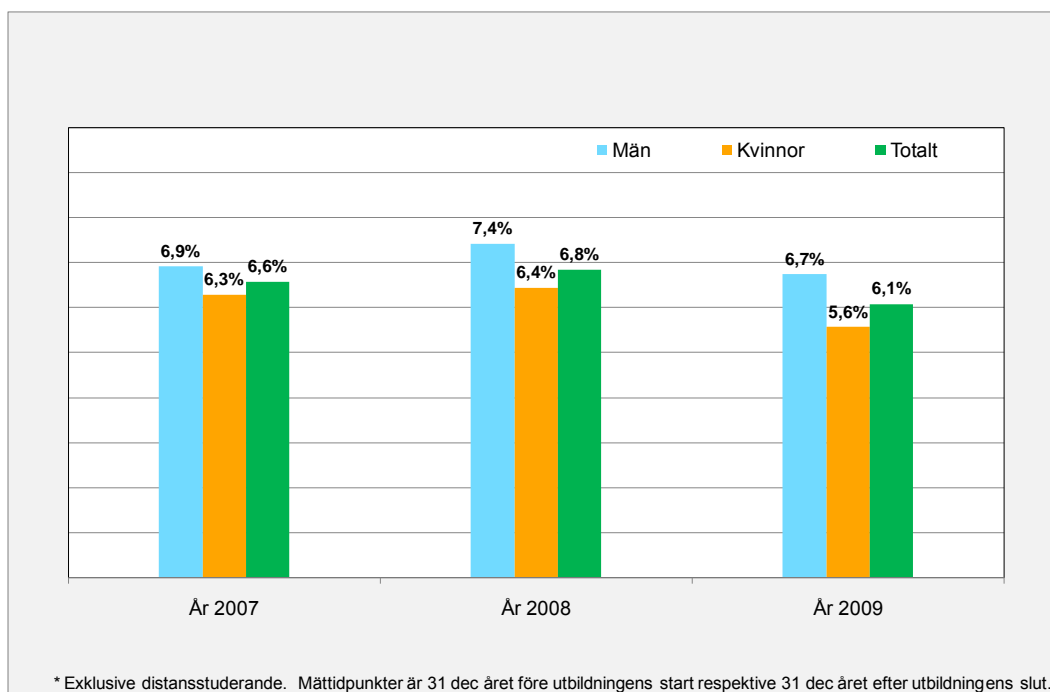
Uppgift saknas för året före utbildningsstart eller året för året efter utbildningsslut

1.6 Resultat

1.6.1 Flyttmönster hos examinerade 2007-2009

Av de som examinerades under perioden 2007-2009 var det mellan 6 och 7 procent som året före utbildningens start inte bodde i studieregionen men som bodde där året efter avslutade studier.

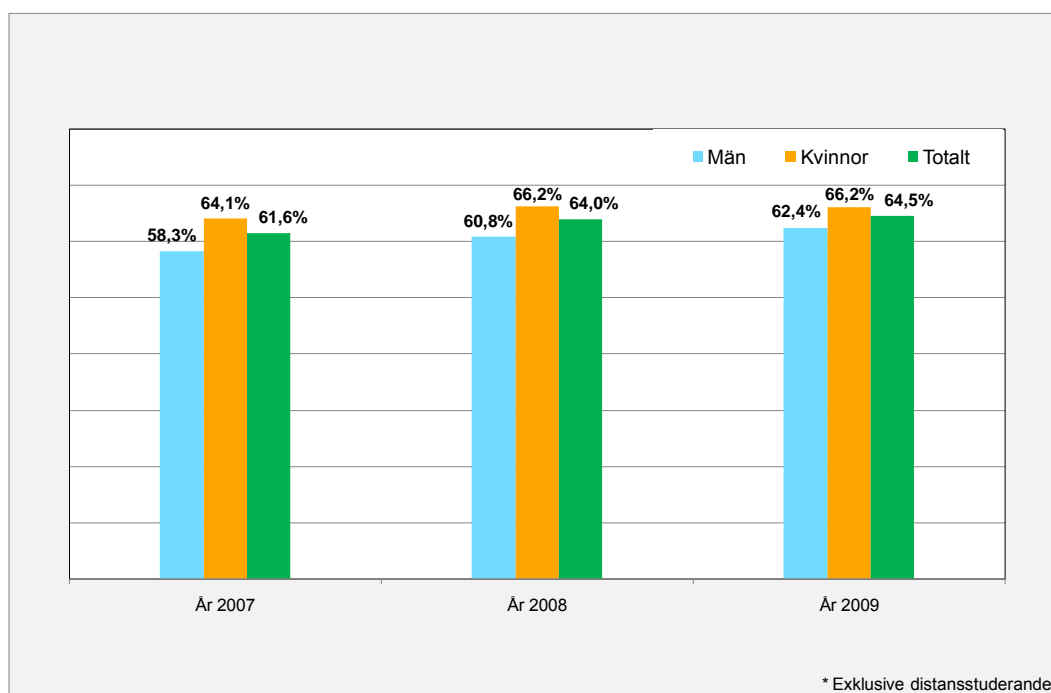
Diagram 1.1 Andel examinerade 2007-2009 som inte bodde i studieregionen året före utbildningens start men bodde i studieregionen året efter utbildningens slut

Om man enbart ser hur stor andel av de examinerade som bodde i studieregionen efter utbildningens slut (diagram 1.2) uppgår den andelen till cirka 65 procent år 2009. Denna andel har också ökat något mellan åren 2007-2009.

Detta visar att rekryteringen till utbildningarna främst sker inom studieregionen och att de examinerade inte har flyttat till studieregionen i någon större utsträckning. En något lägre andel män än kvinnor bodde i studieregionen året efter utbildningens slut.

Diagram 1.2 Andel examinerade 2007-2009 som bodde i studieregionen året efter utbildningens slut

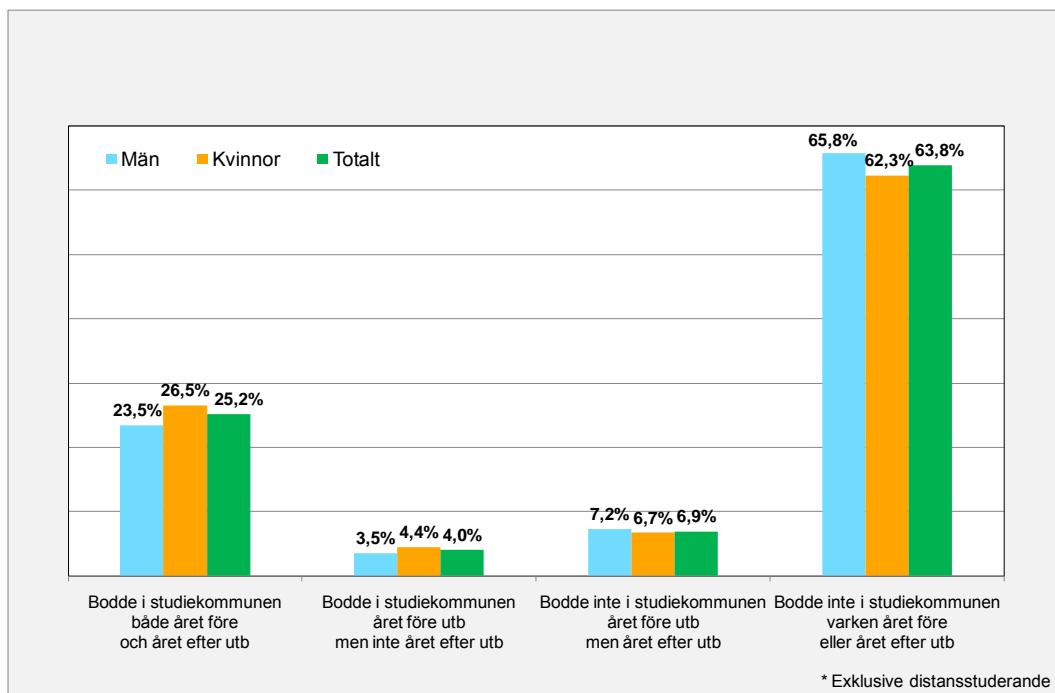

1.6.2 Flyttmönster hos examinerade 2009

För att djupare belysa hur flyttmönstren ser ut har vi valt att mer detaljerat se på den årskull som examinerades 2009. Analysen består av flyttmönster hos olika grupper med avseende på kön, ålder, utbildningarnas längd och utbildningarnas inriktning.

Av diagram 1.3 framgår att cirka 25 procent bodde i studiekommunen såväl året före utbildningens start som året efter utbildningens slut. De examinerade som bodde i studiekommunen året före utbildningens start men som inte bodde kvar i studiekommunen året efter utbildningens slut utgjordes av cirka 4 procent. Cirka 7 procent bodde inte i studiekommunen året före utbildningens start men bodde där året efter utbildningens slut. Närmare två tredjedelar, 64 procent, hade varken bott i studiekommunen året innan eller året efter studierna. Det finns inga stora skillnader mellan män och kvinnor, men i de första två grupperna är andelen kvinnor något större än andelen män och i de sista två är det omvänt förhållande.

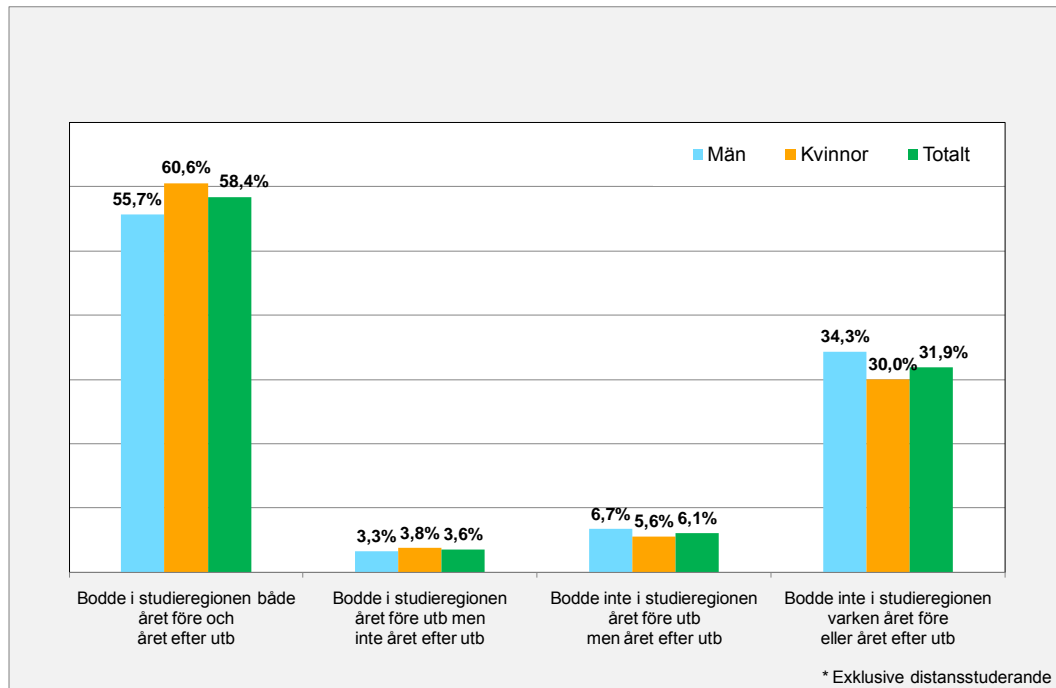
Diagram 1.3 Hemkommun året före utbildningens start respektive året efter utbildningens slut, examinerade 2009

Av diagram 1.4 framgår att cirka 58 procent bodde i studieregionen⁴ både året före utbildningens start och året efter utbildningens slut. De examinerade som bodde i studieregionen året före utbildningens start men som inte bodde kvar i studieregionen året efter utbildningens slut utgjordes av cirka 4 procent. Cirka 6 procent bodde inte i studieregionen året före utbildningens start men bodde där året efter utbildningens slut. Gruppen som varken bodde i studieregionen året före utbildningens start eller året efter utbildningens slut var cirka 32 procent. Det finns inga stora skillnader mellan män och kvinnor, men i de första två grupperna är andelen kvinnor något högre än andelen män medan det omvända förhållandet gäller för de sista två grupperna.

Bilden förändras märkbart då flyttmönstren studeras utifrån studieregion i stället för studiekommun. Andelen som bodde i studieregionen både året före utbildningens start och året efter utbildningens slut mer än fördubblas, till dryga 58 procent. Andelen som varken bodde i studieregionen året före utbildningens start eller året efter utbildningens slut halveras.

Diagram 1.4 Hemregion året före utbildningens start respektive året efter utbildningens slut, examinerade 2009

⁴ Se avsnitt 1.4 Definitioner

Flyttmönster efter utbildningens längd

Diagram 1.5 belyser flyttmönster för examinerade från korta utbildningar (mindre än två år). Här framgår att cirka 55 procent bodde i studieregionen året före utbildningens start och även året efter utbildningens slut. De examinerade som bodde i studieregionen året före utbildningens start men som inte bodde kvar i studieregionen året efter utbildningens slut utgjordes av cirka 3 procent. Cirka 5 procent bodde inte i studieregionen året före utbildningens start men bodde där året efter utbildningens slut. Gruppen som varken bodde i studieregionen året före utbildningens start eller året efter utbildningens slut var cirka 36 procent. Den största skillnaden finns mellan män och kvinnor i den första gruppen där andelen kvinnor utgör 62 procent medan andelen män utgör 46 procent. I den sista gruppen står männen för cirka 46 procent medan kvinnorna utgör cirka 30 procent.

Diagram 1.5 Hemregion året före utbildningens start respektive året efter utbildningens slut för utbildningar *mindre än 2 år*, examinerade 2009

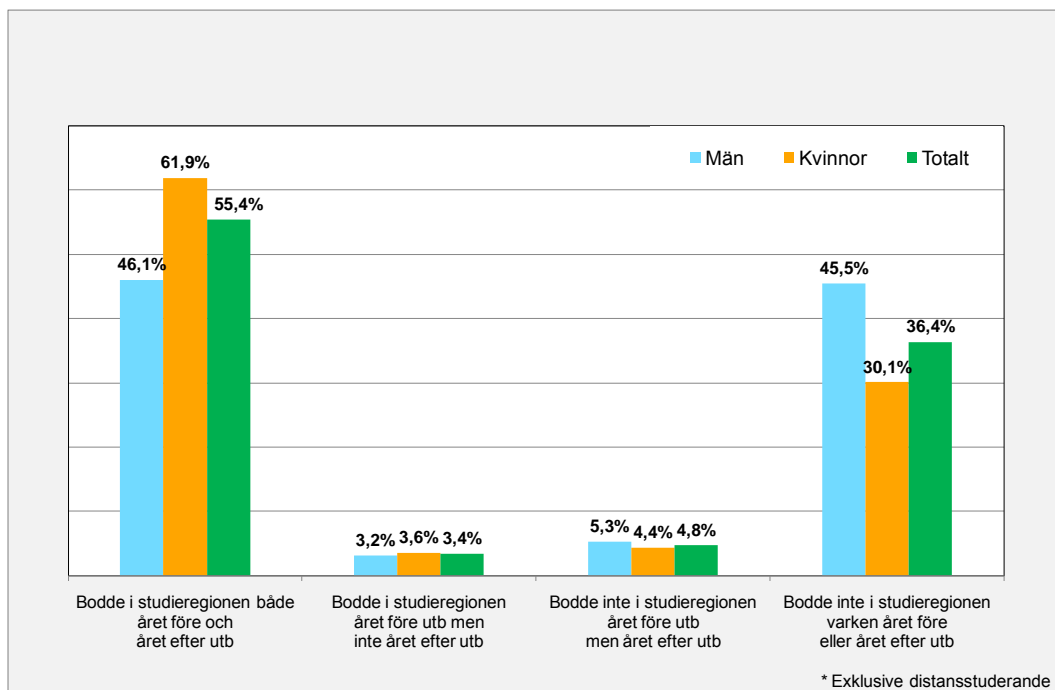
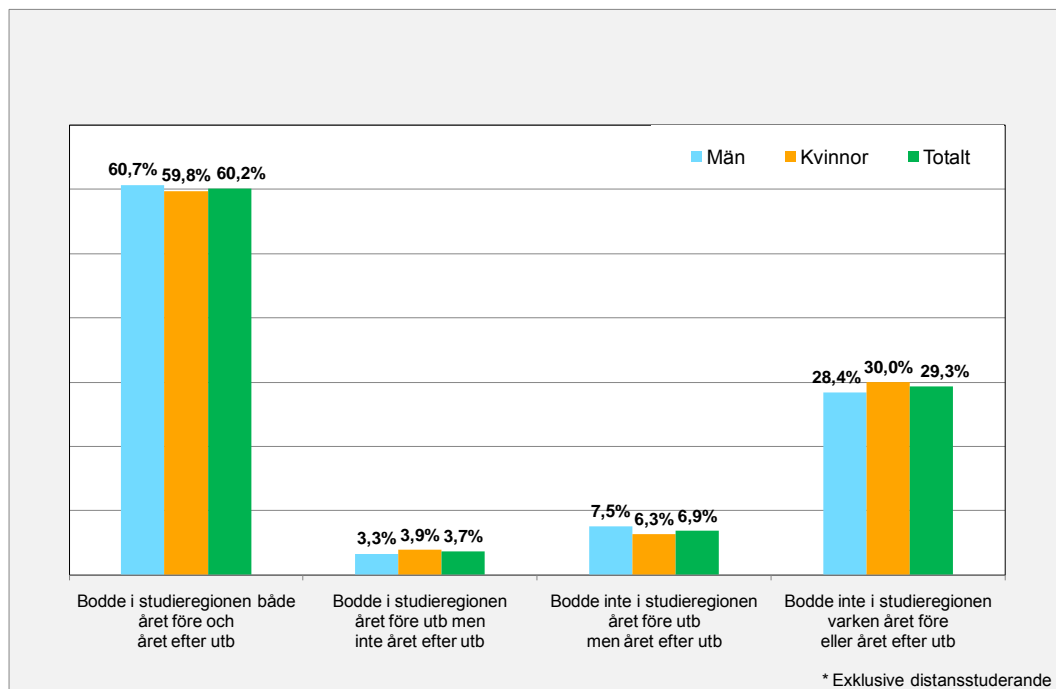

Diagram 1.6 belyser flyttmönster för examinerade från längre utbildningar (minst två år). Här framgår att cirka 60 procent bodde i studieregionen året före utbildningens start och även året efter utbildningens slut. De examinerade som bodde i studieregionen året före utbildningens start men som inte bodde kvar i studieregionen året efter utbildningens slut utgjordes av cirka 4 procent. Cirka 7 procent bodde inte i studieregionen året före utbildningens start men bodde där året efter utbildningens slut. Gruppen som varken bodde i studieregionen året före utbildningens start eller året efter utbildningens slut var cirka 29 procent. Det finns nästan ingen skillnad mellan andelen män och kvinnor i någon av grupperna.

Diagram 1.6 Hemregion året före utbildningens start respektive året efter utbildningens slut för utbildningar *minst 2 år*, examinerade 2009

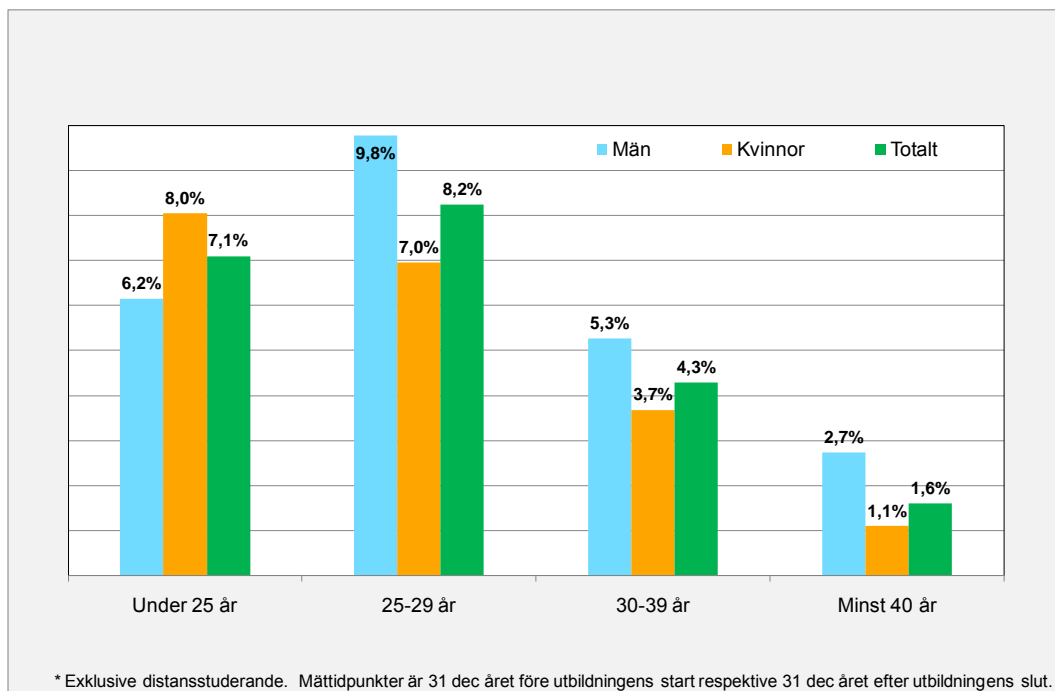

Såväl korta som längre utbildningar rekryterar till stor del studerande från den region som studiekommunen tillhör. Noterbart är dock att en högre andel av de som gick en kort utbildning jämfört med de som gick en längre utbildning bodde *inte* i studieregionen varken före eller efter utbildningen. Det finns också skillnader i flyttmönster hos kvinnor och män avseende på utbildningens längd. När det gäller de kortare utbildningarna finns en tydlig skillnad mellan könen då andelen kvinnor i större utsträckning bodde kvar i studieregionen. Av de som varken bodde i studieregionen året före utbildningens start eller året efter utbildningen avslutades är det således männen som står för den största andelen. De examinerade tycks i stor utsträckning välja att pendla till sina studier och stanna kvar i studieregionen efter studierna.

Flyttmönster efter ålder

Diagram 1.7 belyser den andel som inte bodde i studieregionen året före utbildningens start men som bodde i studieregionen året efter utbildningens slut (totalt 6 procent av det totala antalet examinerade 2009). Diagrammet visar att gruppen 25-29 år utgjorde störst andel. I alla åldersgrupper utom gruppen under 25 år bodde större andel män än kvinnor i studieregionen året efter utbildningens slut.

Diagram 1.7 Andel examinerade 2009 som inte bodde i studieregionen året före utbildningens start men bodde i studieregionen året efter utbildningens slut efter åldersgrupp

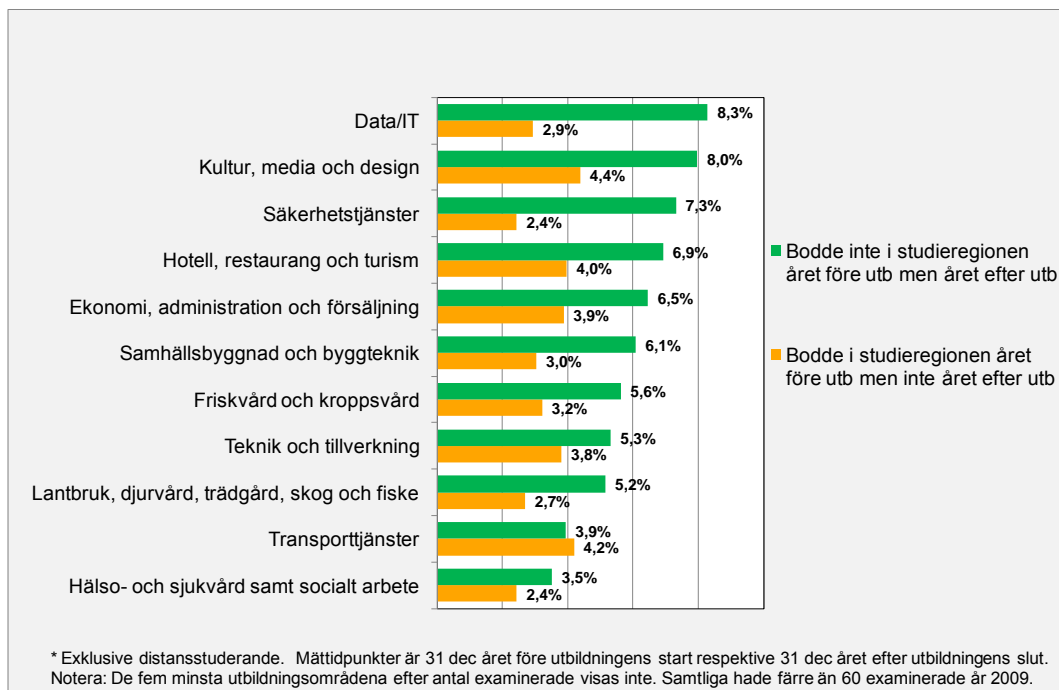

Flyttmönster efter utbildningsområde

I diagram 1.8 belyses den andel examinerade som hade flyttat till eller från studieregionen efter utbildningsområde⁵. Med flyttat till avses den andel som inte bodde i studieregionen året före utbildningens start men bodde där året efter utbildningens slut och med flyttat från avses den andel som bodde i studieregionen året före utbildningens start men som inte bodde där året efter utbildningens slut.⁶

När det gäller gruppen som hade flyttat till studieregionen är det utbildningsområdena Data/IT, Kultur, media och design samt Säkerhetstjänster som står för störst andel. Den största andelen av de examinerade i gruppen som hade flyttat från studieregionen fanns i utbildningsområdena Kultur, media och design, Transporttjänster och Hotell, restaurang och turism. Den största nettoinflyttningen finns i utbildningsområdena Data/IT, Säkerhetstjänster samt Kultur, media och design.

Diagram 1.8 Andel examinerade 2009 som hade flyttat till eller från studieregionen efter utbildningsområde

⁵ Utbildningsområdena skapas utifrån Svensk utbildningsnomenklatur (SUN)

⁶ Gruppen flyttat till utgör cirka 6 procent av de examinerade 2009 och gruppen flyttat från utgör cirka 4 procent.

1.6.3 Nettoflyttningar examinerade 2009

Studeras de examinerades nettoflyttningar visar tabell 1.3 att det är främst regionerna Stockholm-Solna och Göteborg som har den största nettoinflyttningen av examinerade medan regionerna Jönköping, Skövde, Luleå och Trollhättan-Vänersborg har störst nettoutflyttning. Man bör dock ha i minnet att befolkningsstorleken i de olika LA-regionerna varierar betydligt.

Tabell 1.3 Flyttningar efter bostadsregion

Examinerade från Ky 2009

Region *	Bostadsregion året före utb start	Bostadsregion året efter utb slut	Studie- region	Flyttnetto av examinerade	Ranking flyttnetto
Stockholm-Solna	2 384	2 650	2 428	266	1
Göteborg	1 506	1 637	1 569	131	2
Norrköping	138	145	111	7	3
Vimmerby	21	27	52	6	4
Fagersta	6	11	0	5	5
Mora	21	25	67	4	6
Östersund	59	62	76	3	7
Oskarshamn	33	35	39	2	8
Halmstad	99	101	44	2	9
Malmö-Lund	1 032	1 033	1 105	1	10
Malung-Sälen	4	5	5	1	11
Jokkmokk	5	6	23	1	12
Karlshamn-Olofström	42	32	50	-10	60
Gislaved	20	9	21	-11	61
Värnamo	32	21	32	-11	62
Gävle	76	65	13	-11	63
Kalmar	146	133	112	-13	64
Karlskoga	38	25	0	-13	65
Hudiksvall	63	50	67	-13	66
Kristianstad-Hässleholm	157	143	153	-14	67
Karlskrona	104	89	114	-15	68
Örebro	156	141	162	-15	69
Linköping	193	175	103	-18	70
Eskilstuna	119	97	151	-22	71
Trollhättan-Vänersborg	205	179	244	-26	72
Luleå	108	82	46	-26	73
Skövde	123	95	94	-28	74
Jönköping	267	233	266	-34	75
Totalt 75 regioner	8 798	8 798	8 933		

* Lokala arbetsmarknadsregioner enligt SCB:s definition